

Version 2025-09-02

Bedömarutlåtande vid utbildningsvärdering med extern bedömning av Fysioterapeutprogrammet vid Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet

Uppdrag och arbetsprocess

Bedömargruppen (se nedan) har haft i uppdrag att, utifrån Göteborgs universitets kriterier för utbildningsutvärdering och policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling (Dnr V2016/378), utvärdera Fysioterapeutprogrammet vid Sahlgrenska akademien. Arbetsprocessen följer akademistyrelsens instruktioner ”Instruktion för externa utvärderingar av utbildning på grund och avancerad nivå vid Sahlgrenska akademien”.

Den 12 november 2024 genomfördes ett upptaktsmöte via Zoom där programansvarig Eva Holmgren och bedömargruppen diskuterade uppdraget. I samband med detta möte lämnade Sahlgrenska akademien aktuella dokument (kursplaner, kursvärderingar, kursrapporter, kursdokument, och skriftliga tentor på grundnivå år 1–3 samt på avancerad nivå) till bedömargruppen. Platsbesök genomfördes den 12 & 13 maj 2025 (Bilaga 1). Bedömargruppen har därefter med utgångspunkt i skriftliga underlag och intervjuer, via mail och digitala möten gemensamt utarbetat sitt utlåtande.

Följande personer har ingått i bedömargruppen

Anne Sundén

Universitetsadjunkt, PhD, leg sjukgymnast

Institutionen för hälsovetenskaper

Fysioterapeutprogrammet, Lunds universitet

Börje Rehn

Universitetslektor, Docent, leg. sjukgymnast

Institutionen för samhällsmedicin och rehabilitering, Umeå universitet

Margareta Jernås

Docent, Pedagogisk utvecklare

Enheten för Pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL)

Utbildningsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet

Sammanfattning

Den övergripande slutsatsen är att Fysioterapeutprogrammet vid Göteborgs universitet uppfyller såväl högskolelagens och högskoleförordningens krav som de specifika examensmålen för fysioterapeututbildningen. Bedömargruppen konstaterar att studenternas studieresultat i allt väsentligt motsvarar lärandemålen och att samtliga bedömningskriterier anses uppnådda. Samtidigt framhåller gruppen att det finns delar av programmet som kan vidareutvecklas och stärkas.

Version 2025-09-02

Svagheter: Det övergripande intrycket är att kursplanerna är i behov av revidering. För att säkerställa och stärka utbildningens kvalitet krävs nödvändiga omformuleringar och förtydliganden. Detta mot bakgrund av kursplanens dubbla funktion som dels ett förvaltningsrättsligt dokument, dels ett pedagogiskt verktyg.

En genomgång av kursdokumentation visar att flera kurser innehåller ett mycket stort antal lärandemål – i ett fall upp till 38 – vilket kan innebära en risk för minskad tydlighet och bristande fokus i såväl kursinnehåll som examination. Formuleringarna av kursmål är inte alltid enhetliga eller på en nivå som gör dem lätta att förstå, bedöma och examinera. Det förekommer exempelvis målformuleringar som "ha kännedom om" eller "visa förståelse för", vilka är svåra att pröva på ett tillförlitligt sätt.

Dessutom är progressionen mellan kurser inte alltid tydligt uttryckt i lärandemålen, vilket försvårar bedömningen av studentens utveckling genom utbildningen.

Examinationsformerna i programmet väcker frågor, särskilt i relation till i vilken utsträckning de främjar studentens aktiva och självständiga lärande, snarare än att huvudsakligen fokusera på reproduktion av faktakunskaper. I en kursplan ska kursens former för examination av studentens prestation, obligatoriska moment och antal examinationer anges. Instruktioner för obligatoriska moment som seminarier och grupparbeten varierar i tydlighet, och det är inte alltid klart vad som förväntas av studenterna eller hur dessa moment bedöms. I vissa kursplaner anges krav på närvaro vid obligatoriska moment, men innebörden av detta krav preciseras inte, vilket skapar otydlighet kring studentens förväntade prestation.

Rutinerna för omexamination är ofta oklara och följer inte Göteborgs universitets regler för examination (Styrdokument Dnr GU 2020/1632). Begreppet "igentagning" används i vissa fall, trots att det inte är vedertaget inom högskoleförordningen eller i högskolepedagogiskt språkbruk.

Det förekommer även att studenter måste anmäla sig till examination före kursstart, vilket är problematiskt. Slutligen finns det exempel på kursplaner som inte är uppdaterade i enlighet med den faktiska examinationsformen, och det råder osäkerhet kring hur generativ AI får användas i skriftliga examinationer.

Bedömning: Sammantaget svarar programmet mot kriteriet för bedömning.

Reflexioner/rekommendationer: För att förbättra kursplanernas tydlighet och kvalitet rekommenderas att de revideras med syfte att skapa en tydlig koppling mellan lärandemål, läraktiviteter och examination. Lärandemål bör utformas med aktiva verb som tydligt fokuserar på studentens prestation och antalet bör begränsas och formuleras på ett enhetligt sätt som gör dem observerbara, bedömbara och examinerbara. För att tydliggöra progression inom utbildningen kan Blooms taxonomi, eller annan vedertagen taxonomisk modell, användas som stöd vid utformningen av lärandemål. De inledande terminerna bör fokusera på verb med lägre kognitiv svårighetsgrad, medan senare delar av utbildningen bör använda verb som speglar högre nivåer av analys, reflektion och självständighet.

Det finns behov av att kartlägga examinationsformerna samt säkerställa att bedömningskriterier för likartade moment tillämpas konsekvent och likvärdigt. Det är av vikt

Version 2025-09-02

att tydligt specificera kraven för obligatoriska moment, hur dessa moment bedöms samt vilka möjligheter som finns för att komplettera eller ersätta ett moment vid frånvaro. Begrepp som används i kursplanerna bör vara vedertagna inom högskolepedagogiken, och "igentagning" bör ersättas med termer som "omexamination" eller "förnyat provtillfälle". Anmälan till examination bör inte krävas innan kursstart, och kursplanerna måste hållas uppdaterade i enlighet med faktisk undervisnings- och examinationspraxis. En utförlig genomgång av kursplanerna bifogas som Bilaga 2 (grundnivå) och Bilaga 3a-b (avancerad nivå).

2. Undervisningen sätter studenternas lärande i centrum

Styrkor: I utbildningsplanen för fysioterapiprogrammet på Sahlgrenska Akademin anges att

”undervisningen utgår från en pedagogisk grundsyn som bygger på ’constructive alignment’ där utgångspunkten är ett studentcentrerat arbetssätt med tydlig koppling mellan lärandemål, examination och läraaktivitet. Pedagogiken har sin grund i sociokulturell teoribildning. Studenterna betraktas som aktivt kunskapssökande och förändringsbenägna, med ett kritiskt värderande förhållningssätt till kunskap”.

Följande ordmoln visualiserar vilka typer av undervisningsaktiviteter som studenterna deltar i. De olika undervisningsformerna som anges i kursplanerna presenteras i textform, där ordens storlek återspeglar hur frekvent respektive aktivitet förekommer.

Illustrationen ger en fingervisning om var tyngdpunkten ligger när det kommer till undervisningsformerna inom utbildningen. De vanligaste formerna är ”studieuppgifter”, ”föreläsningar”, ”färdighetsträning” och ”grupparbeten”. Det är positivt att vanliga undervisningsformer är studieuppgifter, färdighetsträning och grupparbeten som i regel betraktas som studentcentrerade eftersom de aktiverar studenten och förutsätter eget och reflekterande ansvar för lärandet. Föreläsningar däremot är traditionellt lärarcentrerade, men kan förskjutas mot ett mer studentcentrerat arbetssätt genom interaktiva inslag eller förberedande uppgifter såsom exempelvis ”flipped classroom”-upplägg.

Version 2025-09-02

Flera kurser på avancerad nivå inkluderar moment av kamratgranskning, vilket utgör ett värdefullt inslag i högre utbildning. Denna form av interaktivt lärande är även lämpad för distansundervisning, då den främjar studenternas lärande, akademiska literacitet, utvecklar deras kommunikativa och samarbetsinriktade färdigheter samt stärker den kritiska och konstruktiva förmågan.

Det är positivt att studenter engageras i amanuenssuppdrag, vilket utgör en värdefull brygga mellan studenter på senare terminer och studenter på de tidigare terminerna i programmet. Uppdragen medför att yngre studenter kan ställa frågor som annars kunde ha upplevts som obekväma att lyfta i andra sammanhang. Amanuensernas egna erfarenheter av de aktuella lärandemomenten bidrar också till ökad relevans och förståelse i stödet de erbjuder.

Flera studenter bor på geografiskt avstånd från utbildningsorten och har ett behov av att kunna delta digitalt. I vissa fall tillämpas hybridundervisning, och ibland är det studenterna själva som "streamar" föreläsningar.

Svagheter: Föreläsningar är en av de mest frekvent använda undervisningsformerna inom utbildningen och präglas i stor utsträckning av ett traditionellt lärarcentrerat upplägg. Detta kan begränsa studenternas aktiva deltagande och engagemang i lärprocessen. Vid platsbesöket framkom genom samtal med två studenter att hybridundervisning – där vissa studenter deltar på plats och andra på distans – upplevs ha en negativ inverkan på lärandeklimatet. Interaktionen minskar, och antalet frågor som ställs i klassrummet blir färre när flera studenter deltar digitalt. Det framgår också att det inte alltid är tydligt vilka moment som kräver fysisk närvaro, vilket kan skapa osäkerhet kring deltagandets förutsättningar.

Bedömning: Sammantaget svarar programmet väl mot kriteriet för bedömning

Reflexion/rekommendationer: Det vore värdefullt att initiera en diskussion om hur föreläsningar kan utvecklas mot ett mer studentcentrerat lärande, där interaktivitet och studentaktivitet ges större utrymme. För att möta de utmaningar som hybridundervisning innebär, bör vissa moment tydligt definieras som obligatoriska på plats, samtidigt som det ges möjlighet till andra avsnitt med digitalt deltagande för studenter som bor på geografiskt avstånd. Litteraturen lyfter fram åtgärder för att öka interaktivitet vid hybridundervisning, som att ha två lärare närvarande – en som fokuserar på det fysiska rummet och en som ansvarar för distansdeltagare – alternativt att utse en student som stödperson för att främja diskussioner och frågeställningar. Sådana åtgärder kan bidra till att skapa ett mer inkluderande och engagerande lärandeklimat för samtliga studenter, oavsett deltagandeform. Att involvera två lärare medför dock en ökad arbetsbelastning för lärarna.

3. Undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet

Styrkor: En genomgång av kurslitteraturen på programmet, visar att den i huvudsak omfattar uppdaterad, internationell litteratur. Under utbildningens gång läser och bearbetar studenterna också regelbundet uppdaterade vetenskapliga artiklar. Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet. Ämnesansvariga examinatorer i programmets samtliga kurser har doktorsexamen. De ansvarar för att kurserna baseras på

Version 2025-09-02

aktuell evidens, vilket förutom bästa tillgängliga vetenskapliga stöd också omfattar beprövad erfarenhet. Redan i den inledande kursen i fysioterapi, FYS111, introduceras studenterna till ett vetenskapligt förhållningssätt och kursen innefattar granskning av en vetenskaplig artikel.

På avancerad nivå framgår det att vissa studenter ges möjlighet att medverka i forskningsprojekt kopplade till enskilda lärare. Enligt bedömning kan detta bidra till hög kvalitet i studenternas examensarbeten. På avancerad nivå uppvisar kursens upplägg en tydlig vetenskaplig förankring. Studenter ges möjlighet att i samverkan med andra öva på samtliga moment som ingår i ett vetenskapligt arbete. Denna struktur bedöms bidra till en stärkt vetenskaplig kompetens och ökad kvalitet i genomförandet av examensarbetet.

Svagheter: Vid genomgång av kurslitteraturlistorna framkommer att flera böcker saknar angivna utgivningsår, vilket försvårar för studenterna att veta vilken version som avses. I vissa kursplaner anges dessutom en mycket omfattande mängd litteratur, vilket gör det oklart för studenterna om samtliga titlar är obligatoriska eller om det finns möjlighet att välja ur listan. Detta kan skapa osäkerhet kring vad som förväntas införskaffas och studeras.

I programmets inledande kurs, FYS111, introduceras studenterna till ett vetenskapligt förhållningssätt, vilket är positivt. Samtidigt innehåller kursplanen för denna tioveckorskurs hela 38 lärandemål, varav 14 inte är kopplade till kursens examination. Detta riskerar att leda till så kallad "curriculum overload", där både studenter och undervisande personal får begränsade möjligheter att bearbeta och fördjupa sig i kursinnehållet. Det föreligger ett tydligt behov av att se över och revidera lärandemålen omfattning och funktion, för att säkerställa att de på ett effektivt sätt styr undervisningen, stödjer examinationen och främjar studenternas måluppfyllelse. Slutligen framgår att programmet och programkommittén har ett ansvar för att säkerställa den vetenskapliga förankringen i samband med kursplanerevidering, vilket inte alltid tycks vara tydligt uttryckt.

Bedömning: Sammantaget svarar programmet väl mot kriteriet för bedömning

Reflexioner/rekommendationer: För att öka tydligheten och användarvänligheten i kurslitteraturlistorna rekommenderas att utgivningsår anges konsekvent. Samtidigt kan flexibilitet bibehållas genom att inkludera formuleringen: "Senaste upplaga av all angiven litteratur ska tillämpas, såvida inte annat anges." Detta minskar behovet av att uppdatera årtal vid varje revidering och ger studenterna vägledning i valet av litteratur.

Vidare bör kursplaner som innehåller en stor mängd litteratur ses över, med syftet att tydliggöra vilka titlar som är obligatoriska och vilka som är valbara. På många lärosäten köps all obligatorisk litteratur in i ett flertal exemplar. Obligatorisk kurslitteratur tillgängliggörs i inläst format för att stödja studenter med pedagogiskt stöd, där tillgång till anpassat material kan underlätta lärandeprocessen. Rekommenderad litteratur köps däremot endast in i begränsat antal exemplar och görs inte automatiskt tillgänglig i inläst version. Detta förhållande bör beaktas utifrån både ekonomiska och hållbarhetsmässiga perspektiv.

För kurserna FYS111 och FYS312 bör lärandemålen justeras så att de ligger på en adekvat nivå, antalet mål minskas och sambandet mellan lärandemål och examination förtydligas.

Version 2025-09-02

Detta bedöms nödvändigt för att undvika studentöverbelastning och främja en pedagogiskt hållbar kursdesign.

4. Lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll

Styrkor: Kollegiets samlade kompetens motsvarar Fysioterapeutprogrammets grundläggande krav på ämneskompetens och undervisande lärare bedriver egen forskning inom det egna ämnesområdet vilket gör att den vetenskapliga kopplingen kan anses som god. Många lärare har en klinisk koppling med aktiv tjänstgöring vilket är ytterst värdefullt.

Inom vissa ämnesområden och specialiseringar förstärks lärarkollegiet av ett flertal gästlärare, vilket bedöms kunna bidra till ökad variation och bredd i undervisningen. I samband med att dessa gästlärare får sitt uppdrag kommuniceras kursinnehåll och dess relation till fysioterapi.

Svagheter: Även om kollegiets samlade kompetens uppfyller grundläggande krav på ämneskompetens, framgår det inte tydligt i vilken utsträckning gäst- och ämneslärare i fysioterapi har pedagogisk utbildning eller hur denna kompetens vidmakthålls och utvecklas över tid. Under platsbesöket lyfte studenterna att gästlärare inte alltid har tillräcklig kännedom om studenternas kunskapsnivå. I vissa fall kan detta leda till upprepningar och överlapp mellan föreläsningar, vilket riskerar att påverka undervisningens kvalitet negativt samt försvåra studenternas upplevelse av progression och innehållsmässig sammanhängande utbildning. Samtliga gästlärare uppmuntras dock till och erbjuds att läsa behörighetsgivande högskolepedagogiska kurser på betald tid.

Bedömning: Sammantaget svarar programmet väl mot kriteriet för bedömning

Reflexioner/rekommendationer: För att stärka undervisningens kvalitet rekommenderas att programkommittén fortsätter att involvera alla gästlärare i det pedagogiska utvecklingsarbetet och specifika kurser i programmet. Det bör även etableras en rutin för att systematiskt följa upp kursinnehåll och genomförande, i syfte att undvika innehållsmässiga glapp och överlapp inom och mellan ämnesområden. För kurser och moment som ges av andra institutioner är det viktigt att innehållet tydligt relateras till fysioterapi, så att ämnesmässig relevans säkerställs.

Det rekommenderas att introduktionen av amanuenser innefattar en tydlig genomgång av relevanta lärandemål samt hur dessa relaterar till undervisning och examination i de moment där amanuenserna medverkar. Vidare bör det klargöras vilka kunskaper och färdigheter som examineras, så att amanuenserna ges förutsättningar att på ett pedagogiskt och tydligt sätt kommunicera detta till studenterna.

5. Utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov

Styrkor: Utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov och i dagsläget föreligger en brist på fysioterapeuter i stora delar av Sverige, både inom offentligt finansierad och privatdriven vård. Den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning, tillsammans med en ökad medvetenhet om rehabiliteringens roll i vårdkedjan och en tydlig inriktning mot förebyggande hälsoarbete, bidrar till att efterfrågan på fysioterapeutisk

Version 2025-09-02

kompetens förväntas öka under överskådlig framtid. En samlad bedömning ifrån Statistiska Centralbyrån (SCB) är att den nuvarande bristen på fysioterapeuter kommer att finnas kvar under prognosperioden 2023–2040.

Det har gjorts försök till alumnutvärderingar av tidigare studenter, men svarsfrekvensen har varit väldigt låg och därmed svår att analysera. Inför denna bedömning besvarade en alumn skriftligen på frågor relaterade till programmets kvalitet och relevans. I sitt svar framhöll personen att fysioterapeuter examinerade från Göteborgs universitet upplevs som väl förberedda för yrkeslivet, med god förmåga att kritiskt granska evidens. Utbildningen beskrevs ytterligare som innehållsmässigt både bred och djup, samt som en lärandeprocess som var både utvecklande och utmanande.

Studenterna har verksamhetsförlagd utbildning (VFU) på termin tre, fyra, fem och sex och i mailsvar från fyra huvudhandledare framkom att inför den kliniska utbildningen skickas ett välkomstbrev till studenterna som innehåller praktisk information om kliniken, inklusive arbetstid första dagen. Brevet innehåller även en fråga om det finns något särskilt som handledarna behöver känna till om studenten. Studenterna får i samband med detta kontaktuppgifter till sina respektive handledare, inklusive e-postadress och telefonnummer, för att underlätta kommunikationen vid behov. Handledarna bedömer att de befintliga bedömningskriterierna är ändamålsenliga, särskilt eftersom de kompletteras med konkreta exempel som tydliggör vad som krävs för godkänt respektive icke godkänt resultat. Detta upplevs som särskilt värdefullt i bedömningssituationer där studentens prestation ligger nära gränsen mellan godkänt och underkänt. Man försöker ordna så att det under VFU är flera studenter på samma ställe och då kan kamratlärande (peer learning) användas, det vill säga att studenterna också lär av varandra och blir tryggare i och med det. Vid kommunen (Göteborgs stad) finns det en handledaransvarig som har en nära och bra kontakt med utbildningen. Här får även studenter vara aktiva genom att sätta upp egna mål med sin VFU. Vidare finns strukturerade lärande moment som gör att studenter känner sig trygga.

Söktrycket till Fysioterapeutprogrammet i Göteborg är högt i jämförelse med andra orter, ofta med studenter ifrån regionen.

Programmet har ett gällande internationellt samarbetsavtal med Vrije Universiteit i Bryssel, vilket omfattar såväl student- som handledarutbyten. Inom ramen för detta avtal erbjuds programmets studenter möjlighet att genomföra VFU via det partneranslutna lärosätet, samtidigt som programmet även mottar utbytesstudenter från Vrije Universiteit. Även om efterfrågan varierar mellan terminer, föreskriver avtalet att två studenter ska beredas möjlighet att delta i utbytet varje termin. Motsvarande gäller för mottagandet av inkommande studenter, även om antalet inkommande studenter i praktiken tenderar att vara något färre än de som sänds ut.

Programansvarig samt lärare med ansvar för VFU eller lärare som deltagit i gemensamma projekt har vid ett flertal tillfällen genomfört besök vid Vrije Universiteit i Bryssel. Dessa besök har dock inte karaktär av regelbundet återkommande verksamhet. Även handledare från primärvården inom Västra Götalandsregionen har deltagit i dessa besök, i syfte att fördjupa sin förståelse för utbildningsupplägget vid Vrije Universiteit samt för att erhålla inblick i hur

Version 2025-09-02

VFU bedrivs där. Programledning, lärare och studenter har vid flera tillfällen medverkat i European Network of Physiotherapy in Higher Education (ENPHE), vilket varit mycket uppskattat.

De flesta kurser på grund- och avancerad nivå är hållbarhetsrelaterade genom Göteborgs universitet hållbarhetskriterier, vilket innebär att minst ett av lärandemålen i respektive kurs tydligt anger att kursinnehållet uppfyller minst ett av de kriterier som gäller för hållbarhetsmärkning. Av programmets totalt 17 kurser på grundnivå är 15 hållbarhetsrelaterade. På avancerad nivå är det av 9 av 14 kurser som är hållbarhetsrelaterade. Detta följer högskolelagen och studenterna ska därigenom förberedas inför framtidens utmaningar, utveckla systematiskt tänkande, stärka engagemang och integrera ämnesöverskridande lärande.

Svagheter: Endast mellan 25–50 % av handledarna har genomgått handledarutbildning, antingen i form av en 5 veckors kurs eller en kortare tredagarsutbildning. Trots att det inom kommunen finns en plan för att åtgärda situationen, kvarstår det faktum att en betydande andel handledare för närvarande saknar formell pedagogisk utbildning.

Handledarna uttrycker också ett behov av ökad samverkan med utbildningen, särskilt för att i ett tidigt skede få information om studenter med särskilda behov. Det framkommer att handledarna inte alltid är informerade om exempelvis omtentamina som kan sammanfalla med VFU-perioden, vilket kan påverka planeringen negativt.

Vidare upplever handledarna att vissa studenter har svårt att strukturera fysioterapiprocessen, särskilt i relationen mellan bedömning och behandling. Det finns också ett behov av att studenterna tidigt förstår vikten av reflektion som en del av det professionella lärandet. Inför praktik på termin tre har vissa studenter efterfrågat mer stöd i journalskrivning. Dessutom tillämpar inte alla handledare kamratlärande, då det upplevs som mer arbetskrävande, vilket begränsar möjligheten till samlärande.

Det finns för närvarande ingen ansvarig för internationalisering på programmet.

Slutligen saknar några av programmets kurser hållbarhetsmärkning. I kursen FYS212 finns ett lärandemål med hållbarhetsperspektiv, men märkningen saknas. Likaså gäller det FYS014 på avancerad nivå. Kursen FYS314 saknar däremot helt lärandemål kopplade till hållbar utveckling. Detta tyder på att hållbarhetsaspekten inte är tillräckligt integrerad i utbildningens struktur.

Bedömning: Sammantaget svarar programmet mot kriteriet för bedömning

Reflexioner/rekommendationer: För att höja kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen bör en större andel handledare genomgå formell handledarutbildning, samtidigt som användningen av kamratlärande fortsätter att främjas. Vid den digitala introduktionsträffen kan behov och förväntningar diskuteras mellan student, VFU-plats och handledare.

Version 2025-09-02

Utbildningen bör också ge studenterna mer stöd i att tillämpa fysioterapiprocessen praktiskt, inte enbart som en teoretisk modell. Det kan ske genom ett tydligare fokus på behandling, behandlingsupplägg och progression i undervisningen.

Journalskrivning introduceras under terminen före den första VFU:n, men bör åter aktualiseras inför praktikperioderna eftersom studenterna ofta upplevs som ovana vid detta moment. Mer specifika uppgifter kopplade till enskilda journalsystem lämpar sig däremot bäst att introduceras på respektive praktikplats.

Genom att utse en internationellt ansvarig skulle programmet kunna stärka sitt internationella nätverk, underlätta student- och lärarutbyten samt fortsatt integrera globala perspektiv i undervisningen. Detta skulle inte bara berika studenternas utbildningserfarenhet, utan även öka programmets attraktionskraft både nationellt och internationellt.

När det gäller hållbar utveckling bör kursplanerna ses över så att hållbarhetsmärkning införs där det är motiverat, och att relevanta lärandemål formuleras. I samband med revideringen av utbildningsplanen finns en möjlighet att tydligare integrera hållbar utveckling i programmets kurser och visa hur utbildningen som helhet bidrar till detta mål.

6. Studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Styrkor: Vid en övergripande genomgång av studenternas möjligheter till inflytande över planering, genomförande och uppföljning av utbildningen framkom att de upplever en reell delaktighet. De två intervjuade studenterna beskrev att de kände sig inkluderade i beslut och att de haft möjlighet att påverka planeringen av olika utbildningsmoment. Kontakten med både programledning och undervisande lärare upplevdes som god, även om studentmedverkan i programutveckling fortfarande är begränsad. I programmets kvalitetsarbete finns en dokumenterad plan för studenternas medverkan på olika nivåer.

Svagheter: I kursvärderingar har det framkommit att vissa studenter upplevt bristande konstruktivitet i den återkoppling som givits vid praktiska bedömningstillfällen. Det har bland annat rapporterats att enstaka kurslärare uttryckt sig på ett sätt som upplevts som nedvärderande, exempelvis genom kommentarer som "du kan ju ingenting". Denna typ av återkoppling riskerar att motverka studenternas lärande, minska deras känsla av delaktighet och underminera ett pedagogiskt klimat som bör präglas av respekt, stöd och utvecklingsfokus. Samtidigt är det få studenter som deltar i programutveckling genom formella råd, nämnder och kommittéer, vilket begränsar studentinflytandet och möjligheten att fånga upp viktiga erfarenheter från utbildningen.

Bedömning: Sammantaget svarar programmet väl mot kriteriet för bedömning

Reflexioner/rekommendationer: För att ytterligare stärka det pedagogiska klimatet och främja studenternas lärande bör det säkerställas att återkoppling från lärare, vid exempelvis praktiska moment och inlämningsuppgifter, ges på ett konstruktivt och respektfullt sätt. Det kan vara av värde att erbjuda undervisande personalfortbildning och/eller tydliga riktlinjer för utformning

Version 2025-09-02

av återkoppling, med särskilt fokus på att denna ska främja studentens lärande och utveckling snarare än att enbart värdera prestation. Ett respektfullt bemötande är avgörande för att skapa en trygg lärandemiljö där studenter vågar utmana sig själva och växa i sin professionella roll.

Programmet bör även fortsätta stärka studenternas delaktighet i utbildningens utveckling genom att uppmuntra och underlätta ett bredare deltagande i formella organ som programråd och kommittéer. Ett ökat studentinflytande kan bidra till att utbildningen i större utsträckning anpassas efter studenternas behov och erfarenheter samt främja en starkare känsla av gemensamt ansvar för utbildningens kvalitet.

7. En för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger

Styrkor: Studenterna ska ha tillgång till en tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö och det framkommer att studenterna i allmänhet uppfattar lokalerna som estetiskt tilltalande. Samtidigt uttrycks kritik mot att dessa inte upplevs som ändamålsenliga i förhållande till moderna undervisningsformer. I anslutning till övriga undervisningslokaler finns en särskilt anpassad aktiv lärosal som nyttjas av lärare inom Fysioterapeutprogrammet. Lokalen är väl lämpad för gruppbaseade moment och diskussionsbaserat lärande.

Lärare verksamma inom programmet har även bidragit med ett kapitel i antologin *Använd rummet – högskolepedagogiska metoder för aktiva lärsalar* (Studentlitteratur, 2022), med rubriken *Kliniskt resonerande – att främja samskapande*, vilket speglar deras engagemang i pedagogisk utveckling.

Studenterna har tillgång till ett välutvecklat stödsystem som innefattar pedagogiskt stöd, studenthälsa, universitetsbibliotek, enhet för akademiskt språk samt studievägledning, vilket sammantaget bidrar till att främja studenternas lärande och välmående.

Lärplattformen Canvas används inom kurserna som ett stöd för undervisning, där mer detaljerade instruktioner kring studieuppgifter tillhandahålls. Dessa material har dock inte varit tillgängliga för bedömaregruppen. När det gäller de öppna informationssidorna på webben är intrycket att programmet och dess innehåll beskrivs tydligt.

Svagheter: Studenterna har påpekat att de nuvarande lokalerna inte är ändamålsenliga för dagens undervisningsformer. Lokalerna upplevs som för små, vilket innebär att alla studenter inte alltid får plats vid undervisningstillfällena. Detta påverkar inte bara tillgängligheten utan även möjligheten till aktivt deltagande i undervisningen. Därtill saknas möjlighet att öppna fönster, vilket försämrar luftkvaliteten och kan påverka både koncentration och välbefinnande negativt. Även matsalen beskrivs som trång, särskilt under högbelastade tider, med ett begränsat antal sittplatser. Dessa faktorer kan sammantaget bidra till att vissa studenter ibland föredrar att delta digitalt, även när fysisk närvaro vore att föredra ur ett pedagogiskt perspektiv.

Bedömning: Sammantaget svarar programmet mot kriteriet för bedömning

Reflexioner/rekommendationer: För att förbättra studiemiljön och stödja studenternas närvaro och engagemang i undervisningen bör inför framtiden en översyn av lokalernas kapacitet och

Version 2025-09-02

funktionalitet genomföras. Bedömaregruppen har uppfattat att nya lokaler planeras att byggas, men då behovet av moderna och ämnesanpassade lärmiljöer är omedelbar, är vår bedömning att åtgärder bör vidtas snarast möjligt. Det är angeläget att säkerställa att undervisningslokalerna rymmer samtliga studenter och är anpassade för interaktiv och studentcentrerad undervisning. Möjligheten att förbättra luftkvaliteten, exempelvis genom bättre ventilation eller öppningsbara fönster, bör också påskyndas.

8. Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

Behovet av att revidera utbildningsplanen grundas delvis i en framtidsanalys som pekar på omfattande och genomgripande förändringar inom hälso- och sjukvården. Lärargruppen vid Fysioterapeutprogrammet lyfter särskilt fram sex områden, som också kommuniceras med studenterna, där utvecklingen påverkar framtida kompetenskrav:

1. **Digitalisering** – Ökad användning av digitala verktyg vid vårdmöten kräver att studenter får digital kompetens och förståelse för teknikens konsekvenser.
2. **Generativ AI** – AI förändrar informationshantering och beslutsstöd. Studenter behöver kunna tolka och samarbeta med AI-system.
3. **Nära och personcentrerad vård** – Fokus på patientens delaktighet kräver träning i kommunikation, etik och samverkan.
4. **Funktionshinder** – Ökad inkludering kräver kunskap om funktionsvariationer och ett normkritiskt förhållningssätt.
5. **Psykisk ohälsa** – Den ökande förekomsten gör att alla inom vården behöver grundläggande kunskap och bemötandekompetens.
6. **Förändrade vårdstrukturer** – Mer ansvar läggs på primärvården, medan sjukhusvården hanterar alltmer komplexa fall. Det kräver bred medicinsk kunskap och helhetssyn.

Sammanfattningsvis indikerar framtidsanalysen tydligt att fysioterapeutens yrkesroll genomgår en snabb och omfattande förändring, vilket medför nya och högre krav på såväl utbildningens innehåll som dess struktur. En uppdaterad utbildningsplan är därför inte bara önskvärd – den är nödvändig för att säkerställa att framtidens fysioterapeuter är väl förberedda att möta samhällets och vårdens behov med kompetens, empati och helhetssyn.

Styrkor: I arbetet med den kontinuerliga uppföljningen och vidareutvecklingen av utbildningen medverkar forskare med klinisk anknytning, representanter för avnämare samt kollegor från privatpraktiserande fysioterapeutiska verksamheter. Dessa aktörer bidrar med värdefulla perspektiv på utbildningens verksamhetsrelevans. Samtliga deltar i gemensamma diskussioner om vad som fungerar väl respektive mindre väl inom utbildningens olika delar.

Varje år genomförs en intern utvärdering av programmet och vart 6:e år en extern utvärdering. För utvärdering inom Sahlgrenska akademien används ett av Universitetskanslersämbetet (UKÄ) godkänt kvalitetssystem. Programmet är precis i färd med att utveckla en ny utbildningsplan, där den nuvarande är 11 år gammal.

Version 2025-09-02

Svagheter: Svarsfrekvensen i kursvärderingar är generellt låg, med ett genomsnitt på endast 23 procent. Detta innebär att det empiriska underlaget för kursanalys blir osäkert och begränsat i sin tillförlitlighet. Även om detta inte är unikt för Fysioterapeutprogrammet vid Göteborgs universitet, utan speglar en bredare trend inom högre utbildning, påverkar det ändå möjligheten att dra rättvisande slutsatser om kursers kvalitet och utvecklingsbehov. Ett ytterligare problem är att många studenter väljer alternativet "vet ej" i flera av frågorna. Eftersom dessa svar inte inkluderas i medelvärdesberäkningen, som endast bygger på numeriska svar, kan resultatet snedvridas. Det innebär att ett litet antal svar kan få ett oproportionerligt stort genomslag, vilket minskar resultatens representativitet.

Bedömning: Sammantaget svarar programmet väl mot kriteriet för bedömning

Reflexioner/rekommendationer: För att förbättra tillförlitligheten i kursvärderingarna rekommenderas att programmet initierar en dialog mellan lärare och studenter om hur svarsfrekvensen kan höjas. Det kan handla om att tydliggöra syftet med kursvärderingarna, visa hur resultaten används i kvalitetsarbetet, samt att skapa incitament för deltagande. Det är också viktigt att se över hur frågorna är formulerade och hur resultaten presenteras, så att studenterna upplever att deras svar har betydelse. Ett annat förslag kan vara att schemalägga utvärderingarna i anslutning till övrig undervisning, då studenterna kan känna sig än mer deltagande i programutvecklingen.

9. Övriga synpunkter från bedömargruppen

Ungefär två tredjedelar av studenterna vid programmet utgörs av kvinnor. I övrigt kännetecknas studentgruppen av en relativt homogen sammansättning vad gäller ålder (genomsnittligt 22–23 år) och geografisk bakgrund, där majoriteten har hemvist i Västra Götalandsregionen. Ett flertal studenter pendlar till sina studier. För att öka mångfalden inom programmet kan rekryteringsinsatser riktas också mot målgrupper med varierande ålder och bakgrund, exempelvis genom samarbete med folkhögskolor och yrkesväxlingsplattformar.

Flexibla studieformer, såsom hybridundervisning och inspelade föreläsningar, bedöms kunna underlätta för pendlare samt för studenter med varierande livssituationer. För att motverka minskad interaktion mellan studenter vid samtidig närvaro på campus och distans, bör undervisande personal ges möjlighet till kompetensutveckling i genomförandet av hybridundervisning.

För att öka mångfalden inom programmet kan riktade rekryteringsinsatser övervägas mot målgrupper med varierande ålder och bakgrund. Exempelvis kan samverkan med folkhögskolor och plattformar för yrkesväxling utgöra möjliga vägar. För att främja en mer inkluderande lärmiljö, trots rådande snedfördelning mellan könen, kan riktade insatser genomföras för att stärka både representationen och delaktigheten hos underrepresenterade grupper.

Version 2025-09-02

Sammanfattning bedömarutlåtande

Fysioterapeutprogrammet vid Göteborgs universitet har en god variation av examinationsformer som prövar både teoretiska och praktiska färdigheter samt ger utrymme för kritisk reflektion. Träning och förberedelser inför examinationer och tydliga instruktioner stärker rättssäkerheten, dvs studenterna får träna på ramarna för examinationen, inte på dess specifika innehåll. Även tydliga och transparenta bedömningskriterier, för både lärare och studenter, bidrar till att stärka rättssäkerheten i samband med examination

Kursplanerna behöver revideras för ökad tydlighet, med färre och mer mätbara mål samt bättre progression. Bedömargruppen rekommenderar att lärandemål och examination i de uppdaterade kursplanerna utformas i ökad samstämmighet. Följ ”Regler för kursplan på grundnivå och avancerad nivå” (Styrdokument Dnr GU 2023/3426). Instruktioner för obligatoriska moment varierar, och vissa begrepp och rutiner är otydliga. Regler som gäller vid komplettering /ersättning av examinerande moment måste följas, enligt Göteborgs universitets ”Regler för examination” (Styrdokument Dnr GU 2020/1632). Hållbarhetsperspektivet är integrerat i kurserna.

Utbildningen använder flera studentaktiverande undervisningsformer som studieuppgifter, färdighetsträning och grupparbeten, vilket stärker studenternas förmåga att utveckla ett kritiskt tänkande, deras akademisk litteracitet, självständighet samt kliniska resonemang. Kamratgranskning och amanuensuppdrag bidrar till interaktivt lärande och ökad samverkan mellan studenter. Samtidigt dominerar föreläsningar, ofta i traditionell form, vilket kan begränsa studentaktivitet på lektionerna. Det är inte alltid tydligt vilka moment som kräver fysisk närvaro. Det finns potential att fortsätta utveckla undervisningsformer mot mer interaktivt lärande och tydliggöra närvaro- och deltagandekrav i hybridundervisning. Hybridundervisning tillämpas, vilket underlättar deltagande för distansstudenter, men har i vissa fall upplevts påverka gruppdynamiken negativt.

Fysioterapeutprogrammet vilar på vetenskaplig grund med aktuell, internationell litteratur och regelbunden användning av vetenskapliga artiklar. Alla examinatorer har doktorsexamen och studenter introduceras tidigt till vetenskapligt förhållningssätt. På avancerad nivå sker samarbete med forskande lärare, vilket stärker examensarbetenas kvalitet. Samtidigt saknas ibland utgivningsår i litteraturlistor och i vissa är det otydligt vad som är obligatoriskt. Kurserna FYS111 och FYS312 omfattar ett stort antal lärandemål, varav flera bedöms ligga på en icke ändamålsenlig nivå samt saknar koppling till faktisk examination, vilket riskerar att leda till en överbelastning för både studenter och undervisande personal.

Lärarkollegiet har god ämneskompetens och bedriver forskning inom fysioterapi, vilket ger en stark vetenskaplig koppling till Fysioterapeutprogrammet. Gästlärare bidrar med bredd och variation i undervisningen. Samtidigt är det oklart i vilken grad gästlärare har pedagogisk utbildning, och studenter upplever ibland bristande anpassning till deras kunskapsnivå. Det kan leda till upprepningar och påverka progressionen. Gästlärare bör uppmuntras att aktivt delta i pedagogiskt samarbete och utvecklingsarbete, arbeta systematiskt med uppföljning av kursinnehåll samt tydliggöra relevansen för fysioterapiens ämnesområde. Amanuenser bör ges

Version 2025-09-02

en tydlig introduktion till de lärandemål och examinationskrav som är relevanta för de kursplaner inom vilka de är verksamma.

Utbildningen är relevant och efterfrågad, med god koppling till arbetsmarknadens behov. Den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) bedöms vara välorganiserad, med tydliga bedömningskriterier och inslag av kamratlärande. Samtidigt saknar fler än 50% av de kliniska handledarna formell handledarutbildning, och det finns utrymme för förbättrad kommunikation mellan utbildningen och handledarna. Studenterna uppfattas som väl förberedda, men uttrycker ett behov av ökat stöd i journalskrivning samt i den praktiska tillämpningen av fysioterapiprocessen. Internationella samarbeten och hållbarhetsfokus stärker programmets profil. Rekommendationen är att ytterligare stärka handledarstöd, förbättra samverkan och integrera hållbarhetsperspektiv än tydligare i kursplanerna.

Studenterna upplever att de har reellt inflytande över utbildningen och god kontakt med lärare och programledning. Det finns en plan för studentmedverkan, men det är ändå få som deltar i formella organ. Några studenter har uttryckt att återkopplingen vid praktiska moment varit otillräcklig och i vissa fall upplevts som nedvärderande, vilket kan ha en negativ inverkan på lärandemiljön. Det bedöms som angeläget att stärka studenternas delaktighet i det fortlöpande programutvecklingsarbetet.

Studenterna beskriver lokalerna som estetiskt tilltalande, med tillgång till en aktiv lärsal samt ett välfungerande stödsystem. Lärplattformen används för att tillhandahålla tydlig information om studieuppgifter. Samtidigt lyfts brister vad gäller lokalernas fysiska förutsättningar, särskilt i relation till interaktiv undervisning. Lokalerna upplevs som trånga, med bristande ventilation och begränsat utrymme i matsalen. Dessa faktorer kan ha en negativ inverkan på studenters närvaro och engagemang.

Fysioterapeutprogrammet följer ett kvalitetssystem med både intern och extern utvärdering, och utvecklingsarbetet involverar forskare, avnämare och yrkesverksamma, vilket stärker verksamhetsrelevansen. En ny utbildningsplan är under utveckling. Samtidigt är svarsfrekvensen i kursvärderingar låg, vilket begränsar tillförlitligheten i analysen. Många studenter väljer också alternativet "vet ej", vilket påverkar resultatens representativitet och ytterligare utveckling av programmets delar.

Utbildningsplanen revideras i syfte att möta hälso- och sjukvårdens snabba förändringstakt, med särskilt fokus på områden som digitalisering, generativ AI, personcentrerad vård, psykisk ohälsa samt förändrade kompetenskrav inom primärvården. Dessa insatser bedöms bidra till att stärka utbildningens framtidsorientering och samhällsrelevans.

Den övergripande slutsatsen från bedömargruppen är att Fysioterapeutprogrammet vid Göteborgs universitet uppfyller såväl högskolelagens och högskoleförordningens krav som de specifika examensmålen för fysioterapeututbildningen.